

NATURENS PÆDAGOGISKE OG MANGFOLDIGE LÆRINGSRUM

Gladsaxe
Kommune

Bagsværd Børnehave arbejder med natur og udeliv som udgangspunkt i forhold til de styrkede pædagogiske læreplaner. Både når det gælder det fællespædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer.

Af Susanne Snedker, leder af Bagsværd Børnehave

For os er det tydeligt at arbejdet med natur, udeliv og science, har og kan danne platformen og paletten i arbejdet med de øvrige læreplanstemaer. Lige som vi ser at børnenes optagethed, undren og glæde, på en naturlig måde inddrager forældrene i barnet og børnegruppens optagethed og læring. Børnene inddrager og inviterer forældrene ind i deres univers, og det de arbejder med i børnehaven. Det er tydeligt at forældrene følger op på og inddrager dette i hverdagen hjemme og dermed understøtter børnenes læring.

Det pædagogiske læringsmiljø – pædagogerne arbejder i en didaktisk kontekst, hvor de arbejder på tre niveauer: et overordnet skema for retning på hele projektet; hver fjortende dag arbejder de med ramme og mål for den kommende periode på baggrund af refleksioner over børnegruppens læring, ideer og initiativer, og afsluttende med opsamling af de indsamlede data og evaluering af projektet samt mål og retning for den kommende periodes pædagogiske indhold.

Projektet "På ekspedition i naturen" – et forløb hvor 10 børn er i skoven 9–15 hver dag i fire uger fra foråret til sommeren og i efteråret.

Vores mål er: Børn og pædagoger skal sammen undres, undersøge og lege med og i naturen, for derigennem at blive klogere på sig selv og hinanden, og på naturens mangfoldighed. Pædagogerens rolle er at være inspirator og igangsættende, men anerkende og inddrage børnenes ideer, hypoteser og initiativer. Altså være bevidste omkring hvornår de skal være foran, ved siden af eller bag ved børnene. Børnene skal opleve, at deres ideer og tanker er værdifulde og bringes i spil. Børnene skal mødes af nærværende, anerkendende pædagoger, der rammesætter, giver børnene råderum og en reel medindflydelse. Legen og de kreative

processer skal have en central rolle for derigennem at styrke børnenes venskaber og børnefællesskabet.

Pædagogerne er i første del af fasen meget undersøgende på, hvad det er, der fanger børnenes interesse, for derigennem at understøtte børnenes optagethed og sætte en retning på deres læreproces.

Det er ikke tilfældigt, hvad pædagogerne har med i deres "værktøjskasse", hverken hvad angår den faglige tilgang, metoder eller materialevalg, der skal indgå i processen.

Børn som medskabere af egen læring forudsætter, at pædagogerne stiller åbne spørgsmål, er lyttende og giver plads til børnenes egne hypoteser. Pædagogerne arbejder ikke med definitive løsninger og endelige svar. Børnenes læreprocesser sker der, hvor de er en del af børnefællesskabet, aktivt er inddraget, har indflydelse og inspirerer hinanden til at dele viden og oplevelser.

Pædagogerne har besluttet den overordnede ramme, børnene er medinddraget i, hvad vi skal bruge for at kunne tage på ekspedition i naturen. Børnenes bud er fiskenet, forstørrelsesglas, dolke, insektbure, kikkerter og spande, som blev pakket i vores naturvogn og medbragt på alle ekspeditioner.

Børn skal kunne stå, før de kan gå – de skal have mulighed for gennem legen at få øje på de spændende ting, de er omgivet af i naturen. Nog-

le kaster sig over fiskenettene og bruger lang tid på at trække nettet gennem vandet, fylde vand i spande og eksperimentere med dette. Et par andre går i gang med at lave "heksebrug" med vand, og hvad de finder i skoven. I løbet af kort tid bliver de øvrige børn inddraget i legen, disse selvorganiserede lege er centrale for børnefællesskabet. Pædagogerne er med på sidelinjen, er observerende og hjælper, der hvor der er behov. På et tidspunkt får børnene et spændende dyr i spanden, de samles om spanden og taler om, hvad det kan være for et dyr. De har flere forskellige ideer, men hvilken er den rigtige. De vender sig mod pædagogerne for at få svar på "hvad er det for et dyr". Det er her pædagogikken kommer i spil, og pædagogens åbne spørgsmål bringer børnenes motivation, nysgerrighed, viden, erfaringer og læring i spil. Pædagogerne giver ikke børnene svaret, men

hjælper dem med at finde naturbøgerne frem, så de kan se, om dyret findes der. Efter noget søgen finder de ud af, at det er en guldsmedelarve. Der bliver bygget et interimistisk vandhul, så larven har et sted at bo. Så går jagten ind på at fange dyr, alle børn er optaget, de er i dialog med hinanden, begejstres over hinandens fangst og bruger bøgerne som opslagsværk, så de kan finde ud af, hvad det er for nogle dyr, de fanger. I løbet af få dage kender børnene navnene på de fleste af de dyr, de fanger. Så kommer nysgerrigheden på, hvad de spiser og utallige andre ting, der skal undersøges. Det hele foregår i en legende kontekst, hvor børnene får øje på nye sider hos hinanden, nye venskaber opstår og børnefællesskabet får betydning. Da vi om eftermiddagen bryder op for at gå hjem, er det med forventningens glæde – vi vender tilbage igen i morgen.

Unikke øjeblikke opstår da børnene i løbet af den første uge får øje på noget frøæg i vandet. Vi vælger at tage nogle med hjem og etablere et akvarie i børnehaven, hvor vi også kan følge processen og den fantastiske forvandling, samti-

dig med at vi hver dag følger den samme proces ved vores tilholdssted i skoven. I hele processen arbejdes der med at finde ud af, hvad spiser et frøæg? Hvad spiser en haletudse? Hvad spiser en frø. Lige som børnene får øje på de mange små

detaljer i frøens udvikling. Begejstringen er stor, da de får øje på, at der er noget der bevæger sig i ægget og at det vokser. Børnene viser deres forældre, hvad der sker med vores æg, forældre spørger ind og børnene fortæller gerne og længe om, hvad de ved og antager. Der bliver sørget for forplejning til haletudserne, vi tager vand med dafnier med hjem til børnehaven.

Forældreinddragelse og fælles ansvar for barnets læring sker på en naturlig måde i projektforløbet. Børnene inddrager forældrene i, hvad de oplever i skoven, og inviterer forældrene til at se deres frøer. Forældre og børn tager på ture til vores tilholdssted i skoven, flere familier henter vand med dafnier i, så der er mad til haletudserne. Det er tydeligt at børnenes viden omkring frøer, og hvad de finder i naturen, bliver styrket i krydsfeltet mellem pædagoger og forældre.

Det fysiske læringsmiljø skal afspejle og inspirere børnene i deres læreprocesser, dette gælder både ude og inde. Plancher om vores frøer inspirerer børnene til at genkende og søge ny viden om det, de er optaget af. Vi fotograferer alle de spændende dyr, vi finder på vores vej, alle vores fotos er med til at understøtte og fastholde børnenes interesse.

Børnenes oplevelser, følelser og optagethed kommer til udtryk i deres lege og tegninger.

Historien om de små frøer må slutte her – vores fine æg udviklede sig selvfølgelig til små fine frøer, som blev sat tilbage, hvor vi har fundet dem. Børnene taler om, at vi til foråret skal ud at finde æg, som "vores frøer har lagt", spændende. Så er der alle de andre dyr og planter, vi har mødt på vores "ekspeditioner i naturen". Dem kan vi rigtig mange fortællinger om.

Arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan og tankerne bag denne giver således mulighed for, at vi pædagoger kan bygge en praksis op, hvor der er plads til fællesskab, mangfoldighed, omsorg og læring i en demokratisk sammenhæng. Vigtige elementer i dette er at ledere og pædagoger er parate til at gå nye veje, har en

reflekterende tilgang i forhold til egen og fælles praksis, og ikke mindst giver børnene en reel medindflydelse på processen. Tidsrammen er en anden vigtig faktor. Tid til fordybelse, tid til leg, tid til omsorg, tid til de mange gentagelser og tid til nærvær i nuet. Det er der, hvor vi ser, at børnefællesskabet fungerer og børnenes læring bliver bragt i spil, på en sjov og legende måde.

Susanne Snedker
 Bagsværd Børnehave
 Taxvej 13
 2880 Bagsværd
 44 98 42 31
 sussne@gladsaxe.dk

